

Den 15. september 2020
MFVM 120

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 med hensyn til maksimalgrænseværdier for rester af pesticiderne carbontetrachlorid, chlorothalonil, chlorpropham, dimethoat, ethoprophos, fenamidon, methiocarb, omethoat, propiconazol og pymetrozin i eller på specifikke produkter (komitésag)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremsat forslag om ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 for 10 aktivstoffer i en række afgrøder og i produkter af animalsk oprindelse (komitésag). Forslaget vedrører ændringer af maksimalgrænseværdier på baggrund af revurderinger for stofferne carbontetrachlorid, chlorothalonil, chlorpropham, dimethoat, ethoprophos, fenamidon, methiocarb, omethoat, propiconazol og pymetrozin. Ændringerne betyder, at der er maksimalgrænseværdier, der sættes ned. Der er gennemført risikovurderinger af Den Europæiske Fødevaresikkerhedsautoritet (EFSA) for de anførte stoffer, og ændringerne vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable af DTU Fødevareinstituttet. DTU Fødevareinstituttet har ikke fundet anledning til at foretage en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der alene er tale om maksimalgrænseværdier, der sættes ned. Forslaget forventes sat til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 28. - 29. september 2020. En vedtagelse af forslaget vurderes at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark. Regeringen agter på den baggrund at støtte forslaget. Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til ændring af bilag II, III og V til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 396/2005 af 23. februar 2005 om maksimalgrænseværdier for pesticidrester i eller på vegetabiliske og animalske fødevarer og foderstoffer og om ændring af Rådets direktiv 91/414/EØF (herefter pesticidrammeforordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i artikel 14, stk. 1, litra a og artikel 18, stk. 1, litra b i pesticidrammeforordningen.

Forslaget behandles i en forskriftsprocedure med kontrol i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF). Såfremt der er kvalificeret flertal for forslaget, forelægger Kommissionen - med henblik på legalitetskontrol - forslaget for Rådet og Europa-Parlamentet, der udtaler sig med henholdsvis kvalificeret og absolut flertal inden for to måneder. Kommissionen vedtager forslaget, såfremt Rådet og Europa-Parlamentet tilslutter sig forslaget, eller ikke har udtalt sig inden for tidsfristen. Opnås der ikke kvalificeret flertal i den Stående Komité, forelægger Kommissionen sagen for Rådet, der udtaler sig med kvalificeret flertal inden for to måneder. Kommissionen underretter samtidig Europa-Parlamentet. Hvis Rådet vedtager forslaget eller ikke udtaler sig inden for fristen, skal forslaget sendes til Europa-Parlamentet til legalitetskontrol. Kommissionen vedtager forslaget, hvis Europa-Parlamentet ikke inden for en frist på fire måneder har gjort indsigelse mod forslaget.

Forslaget forventes at komme til afstemning i den Stående Komité for Planter, Dyr, Fødevarer og Foder (SCoPAFF) den 28. – 29. september 2020.

Formål og indhold

Generelt om ændringer af maksimalgrænseværdier for pesticidrester

Maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer er fastsat i pesticidrammeforordningens bilag II for de aktivstoffer, der allerede er vurderet i forbindelse med godkendelse eller ikke-godkendelse som pesticidaktivstoffer (Europa Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1107/2009). Maksimalgrænseværdier er fastsat i bilag III for de aktivstoffer og afgrøder, der endnu ikke er færdig vurderet med hensyn til alle anvendelser og resulterende restindhold; der er dog foretaget en sundhedsmæssig vurdering af alle maksimalgrænseværdier i bilag III.

For nogle pesticider vurderes det ikke nødvendigt at fastsætte maksimalgrænseværdier, fordi et eventuelt restindhold efter anvendelse af pesticiderne ikke vurderes at have en sundhedsmæssig risiko. Disse stoffer opføres på en liste i pesticidrammeforordningens bilag IV. Pesticider, hvor alle maksimalgrænseværdier fastsættes på detektionsgrænsen, opføres på bilag V.

Når der er indgivet en ansøgning om en konkret anvendelse af et pesticid i EU, gennemføres der i EU en konkret risikovurdering. På den baggrund fastlægges specifikke maksimalgrænseværdier for pesticidrester i bestemte afgrøder. Så længe der ikke er fastlagt en maksimalgrænseværdi på baggrund af konkrete anvendelser af et pesticid, gælder den automatisk fastsatte analytiske detektionsgrænse på 0,01 mg/kg for afgrøde-pesticid-kombinationen. Dette er udtryk for en 0-tolerance, idet det pågældende pesticid ikke må kunne måles i afgrøden. Undtagelsen for dette generelle princip, er pesticider, som opføres på bilag IV.

Ansøgninger om fastsættelse af en ny maksimalgrænseværdi på baggrund af anvendelse i EU eller import af fødevarer, der indeholder rester af stoffet, bliver i første omgang evalueret af en medlemsstat i EU. Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet (EFSA) foretager herefter en videnskabelig sundhedsmæssig vurdering af disse forslag til ændringer af maksimalgrænseværdier.

En maksimalgrænseværdi for pesticidrester kan, efter den fornødne konkrete risikovurdering i EU, indføres eller ændres på baggrund af:

- 1) Nye anvendelser af pesticidmidler i EU, for eksempel anvendelse af nye pesticider, udvidet anvendelse til andre afgrøder af et allerede godkendt pesticid eller ændret anvendelse af et pesticid på en afgrøde.
- 2) Importtolerancer, ansøgninger fra tredjelande for fødevarer, der indføres til EU, og hvor der ikke allerede er fastsat en dækkende EU-grænseværdi for restindholdet af pesticider.
- 3) Revurdering af maksimalgrænseværdierne på baggrund af for eksempel planlagt revurdering af pesticidet, nye oplysninger om toksikologi eller en tilbagekaldelse af eksisterende godkendelser.

- 4) Implementering af Codex-grænseværdier i EU - tilpasning af EU-maksimalgrænseværdier til de maksimalgrænseværdier, der er fastsat af Codex Alimentarius (FAO – Food and Agriculture Organization/WHO – World Health Organization).
- 5) Andre særlige forhold, for eksempel at stoffet forekommer som miljøforurening.

Kommissionens forslag

Kommissionen foreslår på baggrund af videnskabelige risikovurderinger fra EFSA, at bilag II, III og bilag V ændres med hensyn til maksimalgrænseværdier for stofferne carbontetrachlorid, chlorothalonil, chlorpropham, dimethoat, ethoprophos, fenamidon, methiocarb, omethoat, propiconazol og pymetrozin.

De væsentligste ændringer af maksimalgrænseværdier i forslaget og baggrunden for disse fremgår af nedenstående skema.

I skemaet nedenfor refereres der i kolonnen ”Baggrund for ændring” til ovenstående liste over baggrund for ændring af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Særligt for stoffet chlorpropham gælder, at selvom stoffet er blevet forbudt til anvendelse i EU, kan der selv efter grundig rengøring af faciliteterne findes mindre rester i kartofler, der opbevares i anlæg, hvor stoffet tidligere har været anvendt. På den baggrund sættes maksimalgrænseværdien endnu ikke helt ned til detektionsgrænsen, som er vanlig procedure, men midlertidigt til et niveau (0,4 mg/kg), der ligger højere end detektionsgrænsen. Denne maksimalgrænseværdi vil blive evalueret årligt med henblik på gradvist at sænke den til detektionsgrænsen.

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
<u>Carbontetrachlorid</u>	Korn.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Chlorothalonil</u>	Kernefrugter, abrikoser, ferskner, druer, jordbær, tranebær, stikkelsbær, bananer, papajaer, en række rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroer, forårsløg, tomater, auberginer, cucurbitae med og uden spiselig skræl, blomkål, rosenkål, hovedkål, selleriblade, persille, bladselleri, porrer, dyrkede svampe, friske og tørrede bælgfrugter, jordnødder, byg, havre, rug, hvede, humle, animalske produkter fra svin, kvæg, får, geder, dyr af	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	hestefamilien, andre opdrættede landdyr og mælk.		
<u>Chlorpropham</u>	Kartofler og nyre fra svin, kvæg, får, geder, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Dimethoat</u>	Spiseoliven, en række rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroer, forårsløg, blomsterkål, oliven til oliefremstilling, rug, hvede, roser, krydderier i form af frø og frugter, lakrids, gurkemeje og andre krydderier i form af rødder/jordstængler samt cikorierødder.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Ethoprophos</u>	Kartofler og sød peberfrugt.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Fenamidon</u>	Druer, jordbær, rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroer, løg, tomater, sød peberfrugt, auberginer, cucurbitae med og uden spiselig skræl, broccoli, hovedkål, kinakål, hoved- og pluksalat og salatplanter, spinat og lignende blade, urter og spiselige blomster, bønner med og uden bælg, kardoner, bladselleri, knoldfennikel, porrer og rabarber.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Methiocarb</u>	En række citrusfrugter, træ nødder, en række kernefrugter, stenfrugter, bær og små frugter, de fleste frugter med og uden spiselig skræl, løg, tomater, sød peberfrugt, cucurbitae med og uden spiselig skræl, de fleste	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	hoved- og pluksalat og salatplanter, portulakker, vindrueblade og blade af lignende arter, brøndkarse, urter og spiselige blomster, bønner og ærter med bælg, porrer, oliven til olie-fremstilling, padder og krybdyr, hvirvelløse landdyr og vildtlevende landlevende hvirveldyr.		
<u>Omethoat</u>	Spiseoliven, de fleste rod- og knoldgrøntsager undtagen sukkerroer, forårsløg, oliven til olie-fremstilling og cikorie-rødder.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Propiconazol</u>	Citrusfrugter, æbler, abrikoser, ferskner, druer, tranebær, bananer, tomater, sukker-majs, rapsfrø, soyabønner, en række kornarter, sukkerroerødder samt animalske produkter fra svin, kvæg, får, geder, dyr af hestefamilien og andre opdrættede landdyr.	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3
<u>Pymetrozin</u>	Citrusfrugter, kastanjer, hasselnødder, valnødder, abrikoser, ferskner, jordbær, brombær, hindbær, blåbær, solbær og ribs, stikkelsbær, azarollhvidtjørn, tomater, sød peberfrugt, auberginer, cucurbitae med og uden spiselig skræl, blomsterkål, hoveddannende brassica, bladkål, hoved- og pluksalat og salatplanter, spinat og lignende blade, urter og	Maksimalgrænseværdien foreslås sat ned.	3

Pesticid	Produkter	Foreslåede ændringer	Baggrund for ændring
	spiselige blomster, bønner med bælg, bladselleri, knoldfennikel, bomuldsfrø, urteudtræk fra blomster og blade og urter samt humle.		

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet vil få forelagt sagen som et led i forskriftsproceduren med kontrol med henblik på legalitetskontrol.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

Forslaget vedrører ændring af bilag til pesticidrammeforordningen. Ændringen vil være direkte gældende i Danmark.

Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser. Forslaget har heller ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller for EU's budget. Forslaget skønnes heller ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser. Ligeledes medfører forslaget ingen nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

Forslaget er udarbejdet på baggrund af videnskabelige vurderinger fra EFSA, som har vurderet, at de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier er sundhedsmæssigt acceptable for forbrugere.

DTU Fødevareinstituttet er anmodet om en vurdering af forslaget, og vurderer, at der ikke vil være sundhedsmæssige problemer som følge af de foreslåede ændringer vedrørende maksimalgrænseværdier. DTU Fødevareinstituttet har ikke fundet anledning til at foretage en vurdering af eventuelle kombinationseffekter, idet der alene er tale om maksimalgrænseværdier, der sættes ned.

En vedtagelse af forslaget vurderes på den baggrund at betyde et uændret beskyttelsesniveau i Danmark.

Høring

Forslaget har været i høring på høringsportalen. Der er indkommet følgende høringssvar:

Dansk Planteværn anfører, at EFSA siden oprettelsen har bidraget til et højt videnskabeligt niveau som grundlag for europæiske lovgivningsinitiativer, og at EFSA har medvirket til en styrkelse af fødevaresikkerheden i Europa. Dansk Planteværn konstaterer derfor med tilfredshed, at forslagets ændringer af grænseværdier sker på et videnskabeligt solidt grundlag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater. Baseret på afstemningerne fra tidligere lignende forslag vurderes der at være kvalificeret flertal for forslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Pesticidrammeforordningen, og de deraf afledte forordninger, er vigtige elementer i beskyttelsen af de danske forbrugeres sikkerhed. Regeringen kan alene støtte forslag, der vurderes at være sundhedsmæssigt acceptable.

Det er højt prioriteret fra dansk side, at pesticidrammeforordningen kan virke med henblik på fuld harmonisering af reglerne vedrørende fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester i fødevarer i EU. For at dette kan lade sig gøre, skal rammeforordningens bilag løbende ændres, herunder bilag II, III, IV og V.

Det er vurderingen, at de foreslåede ændringer vil medføre en tilstand på fødevareområdet, der er sundhedsmæssigt acceptabel.

Regeringen agter på denne baggrund at støtte forslaget.

Det bemærkes, at regeringens holdning til forslaget ligger inden for de retningslinjer, som den tidligere regering i 2012 forelagde Folketingets fødevareordførere for behandling af komitésager om fastsættelse af maksimalgrænseværdier for pesticidrester.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.